

Asia: VN/1088/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö

Savukosken kunta suhtautuu kielteisesti esitettyyn muutokseen, jossa kunnat eivät enää saisi valtionosuuksia EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevista toisen asteen opiskelijoista ja jossa kunnat veloitettaisiin perimään lukuvuosimaksuja kolmansien maiden opiskelijoilta. Sen sijaan ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevat muutokset ovat peruslähtökohdiltaan kannatettavia.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

Savukosken kunta pitää myönteisenä mahdollisuutta järjestää tilauskoulutusta myös suomalaisille ja EU-/ETA-maista tuleville opiskelijoille, erityisesti tilanteissa, joissa paikallinen tai alueellinen työelämä tarvitsee nopeasti koulutettua työvoimaa, eikä työvoimaa ole muuten saatavilla riittävässä määrin.

Tilauskoulutus tarjoaa joustavan keinon vastata nopeasti muuttuvan työelämän tarpeisiin ja tukee alueellista elinvoimaa. On kuitenkin tärkeää varmistaa, että koulutuksen laatu säilyy korkeana myös tilauskoulutuksessa. Erityisesti, jos tilauskoulutus johtaa tutkintoon, koulutuksen järjestäjällä tulee olla oikeus määritellä koulutukseen osallistumisen edellytyksiä, kuten vaadittavaa pohjakoulutusta ja kielitaitotasoa. Tämä on keskeistä erityisesti silloin, kun koulutusta tarjotaan muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

Lukiokoulutus on yleissivistävää koulutusta, jonka keskeinen tehtävä on valmistaa opiskelijoita jatko-opintoihin. Savukosken kunta katsoo, että tilauskoulutuksen laajentaminen myös lukiokoulutukseen voi olla perusteltua, erityisesti kansainvälistymisen näkökulmasta.

Kuitenkin, mikäli lukiokoulutusta tarjotaan muulla kuin kansallisilla kielillä (suomi ja ruotsi), tulee koulutusohjelmaan sisällyttää merkittävä määrä suomen ja/tai ruotsin kielen opetusta. Tämä tukee opiskelijoiden integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja jatko-opintoihin osallistumista kotimaisilla koulutusaloilla.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Savukosken kunta ei kannata lukuvuosimaksujen käyttöönottoa ammatillisessa koulutuksessa EU-/ETA-alueen ulkopuolisille opiskelijoille. Ikääntyvä väestö ja työikäisen väestön väheneminen edellyttävät Suomeen saatavan osaavaa työvoimaa myös muualta kuin unionin alueelta. Kaikki ulkomailta tulevat eivät omaa valmiiksi tarvittavaa ammattiosaamista, ja heidän integroimisensa suomalaiseen yhteiskuntaan tapahtuu tehokkaimmin koulutuksen kautta.

Ammatillinen koulutus suomen tai ruotsin kielellä tukee opiskelijoiden kiinnittymistä työelämään ja yhteiskuntaan. Lukuvuosimaksut heikentäisivät Suomen houkuttelevuutta erityisesti vähävaraisten maiden osalta ja voivat estää potentiaalisten opiskelijoiden tulemisen Suomeen.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Savukosken kunta korostaa, että lukioverkoston säilyminen koko maan kattavana on keskeinen tavoite. Pienissä kunnissa, kuten Savukoskella, lukuioiden merkitys on paitsi koulutuksellinen, myös aluekehityksellinen ja yhteisöllinen. Lukiot tukevat perusopetuksen järjestämistä ja varmistavat opettajien saatavuutta paikkakunnalla.

EU-/ETA-alueen ulkopuolelta tulevat lukiolaiset ovat usein erittäin motivoituneita, suorittavat opintonsa kunnialla ja osallistuvat aktiivisesti yhteiskuntaan. Savukoskella ulkomaalaisille opiskelijoille on järjestetty pääsykokeita, joissa heidän kielellinen osaamisensa ja muut opiskeluvalmiudet on testattu ennen lukio-opintojen aloittamista Suomessa. Opiskelijat ovat motivoituneita ja käyvät usein myös töissä opintojen ohella ja paikkaavat paikallista työvoimapulaa jo opiskeluaikanaan. Lisäksi heidän koulutuksensa Suomessa ei aiheuta kustannuksia varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta. Lukuvuosimaksujen käyttöönotto lukiokoulutuksessa olisi todennäköisesti este opiskelijoiden hakeutumiselle Suomeen, mikä olisi sekä alueellisesti että kansallisesti lyhytnäköistä politiikkaa.

Savukosken kunnassa on pidetty ulkomaisista opiskelijoista hyvää huolta, mikä on edesauttanut opiskelijoiden menestyksestä integroitumista paikalliseen yhteisöön ja suomalaiseen

yhteiskuntaan. Kaikki Savukosken lukiosta valmistuneet ulkomaiset opiskelijat ovat jatkaneet opintojaan Suomessa. Kunta tarjoaa ulkomaisille opiskelijoille asuntolapaikan, lounaan ja päivällisen ylijäämäruosta lounaalta. Opiskelijoiden hyvinvointia tukee oppilashuollon lisäksi ryhmänohjaaja, kansainvälisyyskoordinaattori, asuntolavalvoja, etsivä nuorisotyöntekijä ja muu kunnan vapaa-aikatoimi. Lisäksi ulkomaisille opiskelijoille on hankittu tukiperheitä paikallisyhteisöstä.

Lausuntonne koskien rahoituslain muutoksia

Ei lausuttavaa.

Lausuntonne koskien oppivelvollisuuslakiin ehdotettavaa muutosta

Ei lausuttavaa.

Lausuntonne koskien tiedonvaihto-oikeuksia

Savukosken kunnan käytäntönä on ollut, että lukio lähettää Maahanmuuttovirastolle listan tulevalle lukuvuodelle valituista opiskelijoista. Lisäksi lukio on ilmoittanut Migrille, jos opiskelija on keskeyttänyt opintonsa tai hän on vaihtanut lukiota. Tämä käytäntö on ollut hyvä ja toimiva.

Rentola Joonas
Savukosken kunta

Karjalainen Katja
Savukosken kunta - Sivistysjohtaja-rehtori Joonas Rentola